

Titel	: De rondbreinaald
Tekst	: Henriette Beukers
Foto's	: Henk Beukers
Digitaal uitgegeven door	: Finlandia Import (www.finlandiaimport.nl)

De rondbreinaald

Een andere manier van breien rond of heen-en-weer

. Het in het rond breien van een kledingstuk heeft veel voordelen. Vooral als er patronen ingebreid worden.

- Ten eerste kijkt men altijd tegen de voorkant (goede kant) van het werk aan, dat wil zeggen dat het patroon heel duidelijk "af te lezen" is omdat we niet tegen de spandraden aan kijken van de kleur die niet gebreid wordt.
- Er wordt vrijwel alleen recht gebreid (averecht gaat vaak minder snel).
- Er zijn geen zijnaden, het patroon loopt dus mooi door.

We breien eigenlijk in een spiraal, maar bij de overgang van de ene naar de andere toer verspringt het patroon natuurlijk wel 1 steek in de hoogte. Dat valt meestal niet op, tenzij we gewone streepjes van één of meer toeren breien. Breien we een vest, dan laat men deze overgang middenvoor vallen (kanten worden later afgewerkt); bij een trui op de plaats van een zijnaad. Bij de mouwen laten we de "verspringing" op de plaats vallen waar anders de mouwnaad komt.

- omdat het eind van een toer ook altijd de plaats is waar de volgende toer begint, kunnen we bijvoorbeeld streepjes breien van 1 toer per kleur en hangt de volgende kleur direct voor het grijpen. (dit komt bij Noorse patronen veel voor.)

De breinaalden

Wij kunnen in het rond breien op breinaalden zonder knop. Het werk staat op minstens 2 naalden en er is natuurlijk één extra naald nodig om mee te breien. In Nederland breien we vrijwel altijd met 4 naalden, in veel andere landen, waaronder Duitsland, vaak met 5 naalden. Op de Shetland eilanden breien de vrouwen met 3 naalden in het rond! Als de steken van een naald gebreid zijn, neemt men de lege naalden de andere hand en kan de volgende naald gebreid worden. Als er met 4 naalden gebreid wordt, moeten voor één toer de steken van 3 naalden gebreid worden. Een andere mogelijkheid is het breien met de rondbreinaald. Een rondbreinaald bestaat uit 2 korte breinaaldjes die verbonden zijn met een buigzaam, dun tussen deel. Hij werd vroeger ook wel "dubbelnaald" genoemd. Het werk staat altijd op deze ene naald en we kunnen eindeloos doorbreien zonder naalden te verwisselen. Eigenlijk is het breien op de rondbreinaald zo voor de hand liggend, dat

we ons waarschijnlijk niet realiseren dat hij pas aan het begin van deze eeuw werd uitgevonden. Voor zover bekend is hij in Noorwegen voor het eerst gebruikt. In Ladie 'field' jumpers (boek 1) is te vinden dat in 1924 een patent werd aangevraagd voor de Flexiknit. Het buigzame deel van deze rondbreinaald was gemaakt van staaldraad. De verbinding van de breinaaldjes met het buigzame staaldraad was toen nog een probleem. De verbinding was ruw, waardoor het breiwerk bleef steken en het garen beschadigde. Pas nadat dit probleem was opgelost, werd de rondbreinaald langzaamaan een succes. Tegenwoordig is het buigzame deel van de rondbreinaalden van een sterke, soepele kunststof gemaakt. Als u rondbreinaalden van een goed merk koopt, zat de verbinding mooi glad zijn en zullen ze geen storende verdikking hebben.

De manier van breien met de rondbreinaald

Heeft u nooit eerder met een rondbreinaald gebreid, dan zal het even vreemd zijn. Als u normaal met één breinaald onder de arm breit, moet u zich een andere werkhouding aanleren. Het is wel de moeite van het proberen waard. Omdat u het werk anders vasthoudt, krijgt u geen pijnlijke schouders meer als u lang achter elkaar breit, zeker niet als u de hierna beschreven breimethode volgt. Tijdens het breien blijven de schouders in rust. U heeft geen last meer van het gewicht van het breiwerk, het werk laat u namelijk op uw schoot rusten. Ook de rondbreinaald zelf is heel licht. Bent u gewend om op de "Hollandse manier" te breien, dat wil zeggen de draad met de rechter wijsvinger om de naald te slaan, en houdt u de naalden niet onder de arm, dat kunt u op dezelfde manier met een rondbreinaald werken. U kunt het werk wel lager houden, zodat het werkstuk op uw schoot rust.

De juiste lengte van de rondbreinaald

De juiste lengte van de rondbreinaald is heel belangrijk. De meest gangbare lengtes zijn : 40,60 en 80 cm; daarnaast zijn er van sommige merken ook tussenmaten (50 en 70 cm) en naalden van 100cm, 120cm, 150cm en zelfs langer. Het is heel lastig breien met een in verhouding te lange naald. Als de juiste lengte gekozen wordt, zit de naald goed vol met steken en schuift het werk min of meer vanzelf op. Omdat het buigzame middenstuk dunner is dan de breinaaldjes zelf, kunnen daarop veel meer steken dan op een gewone breinaald van dezelfde dikte en lengte. Een grote trui van niet al te dikke wol kunt u probleemloos breien op een naald van 80 cm lengte. Voor de mouwen kan dan 40 cm gebruikt worden. Als op een gegeven moment de naald te vol wordt, kan overgegaan worden op 60 cm. Voor dikke wol is 100 cm voor de panden meestal voldoende. Een rondbreinaald van 120 cm lengte is ideaal voor het breien van lange biezen langs de hals en voorpanden van een vest. Zelfs rondbreinaalden van 30cm zijn tegenwoordig aanwezig. Dit was vroeger ondenkbaar omdat er nog wel ruimte moest zijn om te kunnen breien. Tegenwoordig zijn bij deze korte naaldjes de naalden zelf al gebogen en krijgt u die ruimte automatisch. Voor Sokken, polswarmers en andere smalle dingen is dit naaldje ideaal. Rondbreinaalden korter dan 30 cm zijn niet verkrijgbaar. Voor kleine delen die in het rond gebreid moeten worden, gebruiken we daarom gewone breinaalden zonder knop.

Heen-en-weer breien op de rondbreinaald

We kunnen ook gewoon heen- en weer- breien op een rondbreinaald. We keren het werk dan, zoals gebruikelijk bij het breien op 2 naalden, aan het eind van een toer. We hebben dan toch de voordelen dat het werk makkelijk mee te nemen is e.d. Een rondbreinaald is ideaal voor het afwerken van een kledingstuk met aangebreide biezen. Omdat het tussenstuk buigzaam is, kan hij bijvoorbeeld de halslijn gemakkelijk volgen. Voor lange biezen is een naald van 120 cm ideaal. Voor grote werkstukken waarbij veel steken op de naald staan, bijvoorbeeld dwarsgebreide truien of vesten, is een lange rondbreinaald ook heel prettig. Op een lange rondbreinaald kunnen héél veel steken staan en we hoeven het gewicht van een dergelijk groot breiwerk niet in de hand te houden. Voor extreem grote werkstukken (bijvoorbeeld jassen, wijde rokken en dekens) kunnen de steken zelfs op twee (of meer) rondbreinaalden gezet worden. Als de steken van één naald gebreid zijn, gaan we over op de volgende. Zet in dat geval wel steeds even een naaldstopje op de punt, zodat de steken niet van de naald kunnen vallen.

Nog enkele voordelen

- Als u op vier/vijf gewone breinaalden in het rond breit, moet u altijd goed opletten dat hij bij de overgang van de ene naar de andere naald geen te losse steken ontstaan en u moet er bij ingebreide patronen voor zorgen dat de achterlopende draden niet te strak aangetrokken worden. Deze problemen heeft u niet bij het breien met de rondbreinaald. Dit is vooral belangrijk bij gladde garens.
- Omdat we geen lange, stijve breinaalden hebben, kan het breiwerk makkelijk meegenomen worden.
- We hebben ook minder ruimte nodig om te breien, omdat we geen hinder hebben van de uitstekende breinaalden. Dat is heel handig in de trein, de auto of in een stoel met leuning.

- Als u inbreiwerk in het rond breit, heeft u het voordeel dat het werk niet steeds gekeerd hoeft te worden. De draden draaien daardoor dus niet in elkaar. Als u dan ook nog de hier volgende breimethode aanhoudt, zullen uw draden nooit meer in de war raken.

- Breit u een groot werkstuk op meer naalden (zonder knop) in het rond, dan kunnen de steken gemakkelijk van de naald vallen. Bij een rondbreinaald kan dat nooit!

Tips

- Nieuwe rondbreinaalden hebben strak in de verpakking gezeten en daardoor krult het buigzame tussenstuk vaak hinderlijk. Leg de rondbreinaald eerst een poosje in warm water, dan heeft u daar geen last meer van.
- Bewaar uw rondbreinaalden losjes in een la of flinke doos, dan blijven ze het prettigst. U kunt ook een overzichtelijke, speciale opbergzak maken.
- Schaf een naaldemeter aan. Nier op alle rondbreinaalden staat het nummer van de dikte aangegeven. Door de naald in de naaldemeter te steken, kunt u gemakkelijk de juiste dikte aflezen; de naald moet net door het gat kunnen.
- Nadat de steken opgezet zijn, moet u goed controleren of er geen "draai" in het werk zit voordat u gaat breien.
- De eerste toeren zijn het lastigst om te breien. Als u het breien op de rondbreinaald wilt leren, is het handig eerst een lapje te breien op de manier die u gewend bent en dit over te zetten op de rondbreinaald. U heeft dan aan dat eerste stukje meer houvast.
- Omdat we constant doorbreien, is het in veel gevallen handig om het begin van een toer te markeren met een los draadlusje in een afstekende kleur dat steeds meegenomen wordt.
- Zorg voor een nauwkeurige stekenproef. Omdat u voor en achterpand tegelijk breit, moet u het exacte aantal steken opzetten. (als u twee aparte panden breit, is het altijd mogelijk het tweede pand iets smaller of breder te maken.)
- Het is ook mogelijk om een combinatie te maken van rondbreien en heen-en-weer breien.

Breien met de draad over de linker vinger

Er zijn steeds meer mensen die breien op de hier beschreven manier. Het is een snelle en makkelijke manier die vooral heel handig is met de rondbreinaald. Uw linker hand houdt alleen het breiwerk vast en uw linker wijsvinger houdt de werkdraad gespannen. Met de rechter naald steekt u door de lus op de linker naald, pikt de werkdraad op en haalt hem door de lus. Dat is alles! Breien bestaat immers alleen maar uit het vormen van een lus: de werkdraad door de onderliggende lus (steek) omhooghalen. Aan de hand van de foto's zien we hoe we de handen houden en de rechter naald bewegen. Oefen eerst, brei bijvoorbeeld een muts of sjaal in het rond. Let op uw stekenproef. Het kan zijn dat u op deze manier lossere brei dan normaal.

Recht

De werkdraad licht gespannen houden om de linker wijsvinger. De draad achter het werk houden. Houd met de duim en de andere vingers de linker naald vast.

1: Steek de rechter breinaald voorin de steek op de linkernaald

Afb 1

2 Pik met een draaibeweging van de rechter naald de werkdraad op

Afb 2

3 haal hem door de steek.

Afb 3

4 Houd hem op de rechter naald.

Afb 4

De steek is gebreid!

Probeer deze handeling in een vloeiende beweging te maken. Oefen hierop en u zult merken hoe snel en makkelijk dit gaat. Kinderen leren deze breimethode heel vlug en vinden het bovendien leuk.

Averecht

Averecht breien gaat wat lastiger. Het leuke van breien in het rond is dat u voor tricotbreiwerk (en alle inbreiwerk op tricotbasis) nooit averecht breit. Natuurlijk hebben we de averechte steken wel nodig bijvoorbeeld voor het breien van boorden (zie foto's)

Afb 1

1. Draad voor. Rechter naald achter de draad, van achter naar voor in de steek op de linker naald steken.

Afb 2

2. Met een draaiende beweging de draad oppikken (dit is een slag die u even moet leren)

Afb 3

3. De linker wijsvinger op de punt van de naald houden en de rechter naald zo bewegen dat de draad door de steek op de linker naald gehaald wordt.

Afb 4

4. De steek staat op de rechter naald, nu nog de onderliggende steek van de linker naald laten glijpen.

Inbreien

Er wordt op allerlei manieren gewerkt. U moet ervoor zorgen dat de draden niet in elkaar draait. Op onderstaande foto's wordt afwisselend de lichte en de donkere draad op de linker wijsvinger genomen.

Afb 1

Afb 2